

Ἐτελείωσεν ἡ ἐπιστολή.

Καὶ οἱ δύο μικροὶ ἀποχωρίζονται...

— Πότε θάρθῃς νὰ κάνουμε τὸ γράμμα ποῦ θὰν τῆς στείλω; ἐρωτᾷ ὁ πρῶτος.

— Τὸ βράδν νὰ μὲ περιμένῃς ἔς τὸ μαγαζί.

Δίδουν τὰς χεῖρας ἀποχαιρετιζόμενοι, ὡς μεγάλοι συμφωνοῦντες περὶ σπουδαίας τινὸς ὑποθέσεως. Καὶ ἐνῶ ὁ ἀναγνώστης τοῦ γράμματος ἀπέρχεται ἤδη, ὁ φίλος του ἵσταται ἀκόμη ἐπὶ μικρὸν, διπλόνει μετὰ προσοχῆς τὸ ὑπομέλαν καὶ κατεσπιλωμένον χαρτίον, καὶ ἐνῶ τὸ εἰσάγει εὐλαβῶς καὶ τὸ ἐναποθέτει εἰς τὸν κόλπον του:

— Ψεύταις, ὑποτονθορῶζει ἐκ νέου μεταξὺ τῶν ὀδόντων του θυμωδῶς, ψεύταις! . . .

ΜΙΧΑΗΛ ΜΗΤΣΑΚΗΣ

ΧΑΡΑΛΔΟΣ

Ο ΗΓΕΜΩΝ ΤΩΝ ΒΑΡΙΑΓΩΝ

Βυζαντινὸν ἑστόρημα.

(Συνέχεια, ἴδε προηγούμενον φύλλον).

Ἐίχε δὲ ἡ ἐν λόγῳ διχόνοια ὡς ἐξῆς: Δύο ἀδελφοί, ὁ Ἀβούλ Ἀφάν καὶ ὁ Ἀδούλ Χάφς, ἤρισαν πρὸς ἀλλήλους, καὶ ὁ πρῶτος, πολλὰκις ὑπὸ τοῦ δευτέρου ἠττηθείς, ἐζήτησε τὴν ἀρωγὴν τοῦ Κατεπάνω τῆς Ἀπουλίας καὶ Καλαβρίας Λέοντος Ὡπου. οὗτος δέ, διαπεράσας εἰς Σικελίαν, ὀλοσχερῶς κατετρόπωσε τὸν Ἀδούλ Χάφς, ἀλλὰ τότε ὁ Ἀβούλ Ἀφάν, ὄρων κατισχύοντας τοὺς Βυζαντινοὺς, συνενοήθη μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ, καὶ οἱ δύο ἀντίπαλοι, ὁμοφρονήσαντες, ἐζήτησαν ἐπικουρίαν ἐξ Ἀφρικῆς. Συνεπειὰ δὲ τούτου ἀνεπαρκεῖς ἔχων δυνάμεις ὁ Λέων, ἐπανεκάμφεν εἰς Ἰταλίαν μετὰ δεκαπεντακισχιλίων ἀπελευθερωθέντων χριστιανῶν. Ταῦτα μαθὼν ὁ Ὀρφανοτρόφος, ἀπεφάσισε τὴν ἐκτέλεσιν τῶν βουλευμάτων τοῦ Βουλγαροκτόνου, τὴν φορὰν δὲ ταύτην ὑπῆρξεν εὐτυχῆς περὶ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Στρατάρχου, καθ' ὅσον ἐνεπιστεύθη τὸ ἐγγείρημα εἰς τὸν περιδόξον Μανιάκην, ὅστις ἐπιτυχῶς ἀπὸ τινος ἐμάχετο ἐν Μηδίᾳ, εἰς τὰς περὶ τὸν Εὐφράτην καὶ Τίγγριν χώρας. Τὸ ἰδίως δ' ἐνδιαφέρον ἡμᾶς ἐστὶν ὅτι καθωρίσθησαν ὅπως συμμετάσχῃ τῆς στρατείας καὶ οἱ Βαριάγοι.

Ὁ Χαράλδος, ἐπὶ τῇ εἰδήσει ταύτῃ, κατ' ἀρχὰς ἐνεπλήσθη ἀφάτου ἀπελπισίας, τοσοῦτω μᾶλλον καθ' ὅσον ἐστερεῖτο καὶ τοῦ πιστοῦ Χαλφάνου, ἀσθενοῦντος ἀπὸ τινος, ἐκ τῶν ὑπερβολικῶν ἰσως πρὸς τὰς Κουβικουλαρίας περιποιήσεων. Ἀλλ' ἰδίως ἐσπάρασσε τὰς μυχαιτάτας τῆς καρδίας αὐτοῦ ἵνας ὁ ἀπὸ τῆς ἐπαφροδίτου αὐτοῦ φίλης χωρισμός· εὐτυχῶς ὅμως ἡ Μαρία ἐξεδήλωσεν ἀνδρικὸν πράγματι ἐπὶ τῇ ἐν λόγῳ δοκιμασίᾳ φρόνημα.

— Ἄγε, ἔλεγεν, ἄγε, ὦ μόνον μου χάρμα!

Γνωρίζεις ὅτι ζῶ διὰ σοῦ, ὅτι σοὶ ἔδωκα καὶ ψυχὴν καὶ καρδίαν, ἀλλ' ἀκριβῶς διὰ τοῦτο θυσιάζω τὴν ἐμὴν εἰς τὴν σὴν εὐτυχίαν. Ἀνάξιόν σου διάγεις ἀπότινος βίον, καὶ δυσχερῆς ἀπέβη ἡ ἐν τῇ Αὐλῇ θέσις σου μετὰ τὴν ἐνθρόνισιν τοῦ νέου Βασιλέως, ὃν βδελύττεσαι, καὶ τὴν παντοκρατορίαν τοῦ Ὀρφανοτρόφου, ὃν περιφρονεῖς. Νυχθημερὸν τρέμω μὴ διαγνωσθῶσι τὰ αἰσθήματα ταῦτα, καὶ περιπλακῆς οὕτω εἰς δεινοτάτους κινδύνους. Φεῦ, οὐδόλως ἀγνοεῖς ὅτι τὰ μυστὰ τῶν ὠτακουστῶν στίφη πληροῦσι τ' Ἀνάκτορα, καὶ τὸ ἐγγειρίδιον τοῦ δολοφόνου ἀκολουθεῖ ἐκ τοῦ συνεγγυς. Σπεῦσον εἰς τὸ πεδῖον τῆς τιμῆς, δρέψε δάφνας αἱματηράς, καὶ τότε πανίσχυρος ἐπανακάμπτων, οὐδένα πλέον φοβεῖσαι.

Εἰς τοὺς λόγους τούτους ἐκόχλαζε τοῦ Χαράλδου τὸ αἷμα, καὶ ἀφυπνιζομένη ἡ ἠρωϊκὴ αὐτοῦ φύσις, παρέφερον αὐτὸν διὰ τῆς φαντασίας εἰς πεδία μυριονέκρων μαχῶν, ὅπου κλεινὰ ἤγειρε τρόπαια· ἀλλ' ἐφ' ὅσον ἐπλησίαζεν ἡ ἀποφοράς ἡμέρα, ἐπὶ τοσοῦτον καὶ αὐθις ἀπέλειπεν αὐτὸν τὸ θάρρος.

— Οἴμοι, ἐτραύλιζε, κατασπαζόμενος τοὺς μελανοὺς τῆς Μαρίας ὀφθαλμούς, ἄλλοτε ὁ θούριος παιὰν μὲ παρέσυρεν ἀκατασχετῶς, καὶ ἡ δόξα μακρόθεν μοὶ ἐμειδία, ἀλλ' ἤδη κρέματα: ἡ ψυχὴ μου ἐκ τῶν δροσερῶν σου χειλέων, καὶ μακρὰν σου ἔσομαι ὡς βρέφος ἀνίσχυρος.

— Πρόκειται περὶ ὀλίγων μηνῶν, ἀπάντα ἡ Μαρία. Πᾶσα στιγμή χωρισμοῦ ἰσοδυναμεῖ βεβαίως πρὸς αἰῶνας, ἀλλ' ὁ καιρὸς ἐπὶ τέλους παρέρχεται. Διαιτωμένη κατὰ τὴν ἀπουσίαν σου εἰς τ' Ἀνάκτορα, ὅπου ἤδη πολλὰ ψιθυρίζονται περὶ τῆς μακρᾶς ἀγραυλίας μου, ἔσομαι καὶ πάλιν ἐλευθέρα κατὰ τὴν ἐπάνοδόν σου. Ἐκείνην ἐνθυμοῦ τὴν περιπόθητον ὥραν καὶ ἄντλει θάρρος ἐκ τῆς ἐλπίδος.

Τὴν τελευταίαν νύκτα διήλθεν ὁ Χαράλδος εἰς τὸ Ἡραῖον, καὶ περὶ τὰ χαράγματα αὐτῆ ἡ Μαρία περιέβαλεν αὐτῷ τὴν χρυσὴν πανοπλίαν. Εἰς ἡδύς, μακρὸς ἀσπασμός, καὶ ὁ νέος Ἰάργλος ἐξώρμησεν, ἀποφέρων ὡς τιμαλφές ἐγκόλπιον τὸ ἄρωμα τῶν τελευταίων τρυφερῶν περιπτύξεων.

Ὁ Μανιάκης, καταλιπὼν τὸ Βυζάντιον μετὰ στόλου λαμπροῦ, ἀφίχθη αἰσίως εἰς τὸ Ῥήγιον, ἐνθα ἐκάλεσε πρὸς αὐτὸν πάντα τῆς Καλαβρίας καὶ Ἀπουλίας τὰ τάγματα, παραλαβὼν συνάμα καὶ τριακοσίους Νορμαννοὺς, ἀγομένους ὑπὸ τῶν τριῶν υἱῶν τοῦ περιδόξου Ταγκρέδου. Διπλασιάσας δὲ οὕτω τὴν δύναμιν αὐτοῦ, διέπερασεν εἰς Σικελίαν, καὶ ἀμέσως ἐξεπόρθησεν τὴν Μεσσήνην καὶ τὰς Σύρακοῦσας. Μεθ' ὃ καταφθάσας ἐξ Ἀφρικῆς ἐπικουρίας εἰς τοὺς δύο ἀδελφοὺς ἀνδρῶν πεντακισμυρίων, συνεκροτήθη μάχη κρίσιμος περὶ τὰ λεγόμενα «Ῥήματα»,

καθ' ἣν ὀλοσχερῶς οἱ πολέμιοι κατεστράφησαν, καὶ τοσοῦτοι ἐξ αὐτῶν ἐφονεύθησαν, ὥστε ὁ παραρρέων ποταμὸς ἐπλημμύρησεν αἵματος. Ἄλλ' ἐὰν ἠνδραγαθήσῃ κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ὁ Μανιάκης, ἔτι περιφανέστερον ἠγωνίσθη ὁ Χαράλδος, ὅστις ἰδίᾳ χειρὶ φονεύσας τὸν Ἐμίρην, ἐπήνεγκε τὴν ὀριστικὴν τροπὴν, διὸ καὶ ἀνεδείχθη, ἀμέσως μετὰ τὴν νίκην, Σπαθάριος.

Μετὰ τὸ κατόρθωμα τοῦτο ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς ἐκυρίευσεν δεκατρεῖς ἐτέρας Σικελικὰς πόλεις, ἐν αἷς ὁ Μανιάκης ᾠκοδόμηι ἀκρόπολιν, καὶ κατέλειπε φρουρὰν, ἰκανὴν ἵν' ἀντιστῇ εἰς πᾶσαν τῶν ἐγγχωρίων ἐξέγερσιν· κατὰ πάσας δὲ ταύτας τὰς περιπτώσεις περιφανῶς ἠγωνίζετο ὁ Χαράλδος, ὅστις μετὰ τῶν πρώτων ἀνεβίχαστο ἐπὶ τῶν τειχῶν. Ἐφαίνετο δ' ἐπικειμένη οὕτω τῆς ὅλης νήσου ἡ ἀνάκτησις, ὅτε δεινὴ ἐνέσκηψε συμφορὰ, ὡς ἐκ τῆς ἀθλιότητος τοῦ ναυάρχου Στεφάνου, γαμβροῦ τυγχάνοντος τοῦ Ὀρφανοτρόφου.

Οἱ Ἄραβες τῆς Ἀφρικῆς, οἱ τῆς Σικελίας κυριαρχοῦντες, καὶ τὴν ὑψίστην σημασίαν τῆς κτήσεως ἐκείνης κατανοοῦντες, ἅμα ἔμαθον τοῦ πρώτου αὐτῶν στρατοῦ τὴν καταστροφὴν, ἀπέστειλαν νέον κρατερόν στόλον, μετὰ δυνάμει μείζονος τῆς προτέρας. Εἰς ναύαρχον ἄγρυπνον καὶ δραστήριον, ἀπαντῶντα τὸν στόλον ἐκείνον ἐν τῷ πελάγει, εὐχερῆς ἀπέβαιναν ἡ καταπόσις αὐτοῦ· ἀλλ' ὁ Στέφανος οὐδὲ παρεκώλυσε τὴν ἀπόβασιν τῶν Ἀράβων, οἵτινες κατέλαβον τότε ἀναπεπταμένην πεδιάδα, καλουμένην «Δραγίνας.» Τοῦτο μαθὼν ὁ Μανιάκης, συνεκέντρωσε τὰς ὑπ' αὐτὸν δυνάμεις, καὶ ὤρμησε κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, ἐπιτάξας συνάμα τῷ Στεφάνῳ τὴν αὐστηρὰν τῆς παραλίας τήρησιν ἵνα τρεπομένων τῶν Σαρακηνῶν, παρακωλυθῇ καὶ ἡ φυγὴ αὐτῶν. Μεθ' ὃ συγχροτηθείσης μάχης ἐκ παρατάξεως, λαμπρῶς αὐθις οἱ ἡμέτεροι ἐνίκησαν, πεσόντων, κατὰ τὸν Κεδρηνὸν, πεντακισμυρίων ἐχθρῶν. Καὶ πάλιν δὲ τοσοῦτον παρατόλμως ἠγωνίσθη ὁ Χαράλδος, ἐλαφρῶς μάλιστα τρωθείς, ὥστε ἀνεδείχθη Πρωτοσπαθάριος πρὸ τοῦ παρατεταγμένου στρατοῦ.

Ὁ θριάμβος οὕτω ἐφαίνετο τελικὸς, ἀλλὰ καὶ τὴν φορὰν ταύτην ὁ Ἐμίρης, λαθὼν τὰς φυλακὰς τοῦ Στεφάνου, διέφυγεν εἰς Ἀφρικὴν. Τοσοῦτον δ' ἐπὶ τούτῳ ἐξεμάνη ὁ Μανιάκης, ὥστε, μόλις συναντήσας τὸν ναύαρχον, ἐκάλεσεν αὐτὸν βᾶθμον καὶ προδότην, καὶ κατὰ κεφαλῆς ἔτυψεν. Ὁ Στέφανος, πνέων ἐπὶ τούτῳ τὰ μένεα, γράφει ἀμέσως εἰς τὸν Ὀρφανοτρόφον ὅτι ὁ Μανιάκης μελετᾷ ἀποστασίαν, διαβολὴν ἣν προθύμως ἐπίστευσεν ὁ Εὐνοῦχος, ὃν ἐτάραττον ἤδη τοῦ Στρατάρχου τὰ πρόπαια. Διὸ καὶ ὁ μὲν δαφνοστεφῆς ἦρας ἀπάγεται δέσμιος εἰς Βυζάντιον, πᾶσα δὲ ἡ ἀρχὴ ἀνατίθεται εἰς τὸν

Στέφανον, συνεκπεμφθέντος καὶ ἀσήμου τινὸς εὐνοῦχου, τοῦ Βασιλείου Πεδιαδίτου. Ἀπελπίς ἐπὶ τῇ τροπῇ ταύτῃ τῶν πραγμάτων ὁ Χαράλδος, ἠρνήθη πᾶσαν περαιτέρω ὑπηρεσίαν, καὶ συνώδευσεν εἰς Βυζάντιον τὸν ἐκπτώτων Στρατηγόν. Τινὲς φρονοῦσιν ἴσως ὅτι, πλὴν τῆς φιλίας πρὸς τὸν Μανιάκην, καὶ ἄλλο τι αἴτιον ἐξώθει αὐτόν. Οὐδὲν ἄξιον ἀπίθανον, καθ' ὅσον παρῆλθον ἐξ ὅλοι μῆνες ἀφ' ὅτου κατέλειπε τὴν Μαρίαν, καὶ ἀκατάσχετος κατέτηκεν αὐτὸν τῆς νεαρᾶς Βασιλίσσης πόθος.

Ἐπίστη δὲ ταχύτατα ἡ τοῦ δεινοῦ τούτου ἀδικήματος τιμωρία. Οἱ Ἄραβες τῆς Σικελίας, ὑπὸ τῶν ἐν Ἀφρικῇ ὁμοθρήσκων βοηθούμενοι, καὶ ὠφελοῦμενοι ἐκ τῆς βρασιάνης καὶ δειλίας τῶν νέων Στρατηγῶν, ἀνέκτησαν πάσας τὰς ὑπὸ τῶν Βυζαντινῶν καταληφθείσας πόλεις, πλὴν μόνης τῆς Μεσσήνης, ἣν προσωρινῶς διέσωσαν οἱ ἐπιδέξιοι ἀγῶνες τοῦ φρουράρχου αὐτῆς Κατακαλῶν Κεκαυμένου, ἐνὸς τῶν περιφανέστερων ἀνδρῶν τῶν χρόνων ἐκείνων.

Ἐν τῷ μεταξύ δὲ χρόνῳ, ὁ Στέφανος καὶ ὁ Πεδιαδίτης ἔφυγον αἰσχυρῶς εἰς Ἰταλίαν οὐδ' ἤρκεσε τοῦτο. Ἀντὶ τοῦ Μανιάκη, προσχειρίσθη Κατεπάνω τῆς Ἀπουλίας, ὁ Μιχαὴλ Δοκειανός, ἀνὴρ τυχαῖος, ὡς πάντα τοῦ Ὀρφανοτρόφου τὰ πλάσματα περιῆλθε δὲ οὗτος εἰς βῆξιν πρὸς τοὺς Νορμαννοὺς, οὓς ἐπιτηδείως προσηταιρίζετο ὁ Μανιάκης, καὶ ἀπὸ συμμάχων μετέβαλλεν αὐτοὺς εἰς ἐχθροὺς, καθ' ὅσον, οὐ μόνον ἠρνήθη τὸ συμπεφωνημένον σιτηρέσιον, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀπόστολον αὐτῶν καθυβρίσας ἐμαστίγωσε. Συνεπεῖα δὲ τούτου οἱ ἀτρόμητοι ἐκείνοι πολεμισταὶ ἀπεφάσισαν τὴν δι' ἴδιον πλεόν λογαριασμόν κατάρκτησιν τῆς κάτω Ἰταλίας. Καὶ πράγματι, ἀθροίσαντες μέγα πλῆθος τυχοδιωκτῶν ἀπὸ τῆς ἄνω καὶ μέσης Χερσονήσου, ὀδηγοῦμενοι δὲ ὑπὸ τῶν ἠρωϊκῶν υἱῶν τοῦ Ταγκρέδου, πολλαίς κατετρόπωσαν τὸν ἐν λόγοις μὲν αὐθάδη, ἐν ἔργοις δὲ ἀδέξιον Δοκειανόν. Οὗτος ἐπαύθη τότε, διορισθέντος ἀντ' αὐτοῦ τοῦ Βοϊωάννου, ὅστις ὅμως ἐπίσης κατὰ κράτος ἠττηθεὶς καὶ συλληφθεὶς, περιήχθη ἐν θριάμβῳ μέχρι Βενεῦντου. Οὕτω δὲ, σὺν τῇ Σικελίᾳ, ἀπωλέσθη καὶ πᾶσα ἡ κάτω Ἰταλία, πλὴν τεσσάρων πόλεων, τοῦ Βρεντησίου, τῆς Ὑδροῦντος, τοῦ Τάραντος καὶ τῆς Βάριος, πάσης τῆς λοιπῆς χώρας περιελθούσης εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Νορμαννῶν.

(Ἐπεταὶ συνέχεια)

ΚΛΕΩΝ ΡΑΓΚΑΒΗΣ.

Ἄνθρωπος ὑπέροχος κατ' ἀνάγκην θεωρεῖται ὡς κακεντρεχῆς. Ἐκεῖ ὅπου οἱ ἄλλοι δὲν διαδέλπουσι τὴν ἑλλειψίν ἢ τὸ γελοῖον, ὁ ἀδυσώπητος αὐτοῦ ὀφθαλμὸς διαγινώσκει τὰ τρωτὰ μέρη.